

دستیابی به الگوی زندگی اسلامی مستلزم بنای نظامی از معرفت اسلامی است

رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی هدف اساسی از تولید علم اسلامی را بنای یک تمدن دانست و اظهار کرد: در هر حال و خواهناخواه علم، بنیاد زندگی است و ما در مسیر دستیابی به الگویی از زندگی اسلامی نیازمند بنا کردن نظامی از معرفت اسلامی هستیم.

رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی هدف اساسی از تولید علم اسلامی را بنای یک تمدن دانست و اظهار کرد: در هر حال و خواهناخواه علم، بنیاد زندگی است و ما در مسیر دستیابی به الگویی از زندگی اسلامی نیازمند بنا کردن نظامی از معرفت اسلامی هستیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین علی‌اکبر صادقی رشاد، رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا) در خصوص تعبیر اسلامی‌سازی علوم انسانی که این روزها در محافل فکری و رسانه‌ها رواج یافته است، گفت: این تعبیر، تعبیر دقیق یا حداقل تعبیر زیبایی نیست؛ چرا که پسوند «سازی»؛ این ایهام را به همراه دارد که نوعی تصنع و ساختگی بودن در این علم وجود خواهد داشت، در حالی که مسئله اساسی ما انجام یک اقدام جوهری است.

حجت‌الاسلام رشاد با بیان این که تولید علم اسلامی و تولید علوم انسانی اسلامی تعبیری دقیق‌تر است، هدف اساسی در این حرکت را بنای یک تمدن دانست و اظهار کرد: ما در واقع یک سبک از زندگی را هدف گرفته‌ایم و از این جهت که در هر حال و خواهناخواه علم بنیاد زندگی است، در مسیر دستیابی به الگویی از زندگی اسلامی نیازمند بنا کردن نظامی از معرفت اسلامی هستیم.

وی در تشریح سخنان خود افزود: در واقع بسته به این که شما چه دانش و چگونه علمی داشته باشید، چگونه بیندیشند و در چه قالب معرفت‌شناختی به جهان نگاه کنید، طبعاً زندگی شما به همان شکل درمی‌آید و مطابق آن صورت‌بندی شده و تحقق پیدا می‌کند. بنابراین ما برای پیش گرفتن هر نوع زندگی و اتخاذ هر سبکی از زندگی نیازمند پشتیبانی‌ها و پشتوانه‌های معرفتی و علمی هستیم که بایستی آن را متناسب با زندگی دلخواه‌مان پدید آوریم. در واقع ضرورت تولید علوم اسلامی مخصوصاً در حوزه علوم انسانی و اجتماعی دینی، به ضرورت نحوه زیست و نوع زندگی اسلامی پیوند می‌خورد.

رئیس انجمن علمی اصول فقه حوزه علمیه قم در خصوص امکان‌ها و چالش‌های پیش روی این حرکت تمدنی گفت: از این جهت که هر امری لوازم و ملزومات، پیامدها، موانع، محدودیت‌ها، مشکلات، معذات و علل متناسب خود را دارد و یا می‌طلبد و نیز با توجه به این نکته که هر امری هر چقدر ثقیل‌تر باشد، امور پیرامونی و جانبی آن هم ثقیل‌تر و سنگین‌تر خواهد بود، تولید علوم انسانی اسلامی یا علم دینی، به نحو علی‌الاطلاق، به عنوان حرکتی عظیم و تمدن‌ساز، جوانب عظیم و گسترده‌ای را در بر خواهد گرفت.

وی با بیان این که در این راه زمینه‌ها، ضمانت‌ها، معذات، استعدادها و استطاعت‌های فراوانی در اختیار ماست، عنوان کرد: ما از یک فرهنگ غنی، روح علمی قوی، پیشینه عظیم تاریخی علم‌خواهانه و از سابقه‌ای تولیدگرانه در زمینه علم برخورداریم و هم‌اکنون مراکز علمی ما اعم از حوزه و دانشگاه و نسل امروز ما، به‌طور کلی از ظرفیت بالایی برای تولید علم برخوردارند و دهه اخیر نیز کاملاً این مدعا را اثبات کرده و همگی شاهد هستیم که طبقات جوان ما به‌خصوص دانشمندان با چه سرعتی به سمت تولید علم بومی یا حتی دینی پیش رفته‌اند.

رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی بیان کرد: معذات و استعدادها و علل البته با محدودیت‌ها و موانع همراه است و بنابراین تولید علوم انسانی اسلامی و به سرانجام رساندن این جنبش و حرکت عظیم، عزمی جزم و نسلی درخور و شایسته و صاحب اراده می‌طلبد که با کمال بهره‌برداری از ظرفیت‌ها و استعدادها، موانع را پشت سر گذاشته و این مسیر را بپیماید.

حجت‌الاسلام رشاد با اشاره به موانع تولید دستگاه علم دینی گفت: بدان جهت که ما در پی ایجاد پارادایم یا گفتمان یا دستگاهی معرفتی متمایز با دستگاه معرفتی مسلط و موجود هستیم، دستگاه معرفتی ما و نگاه علمی، قضایا و گزاره‌هایی که در چارچوب این دستگاه معرفتی تولید خواهد شد، بالطبع کاملاً با آنچه موجود است، سازگار نخواهد بود و حتی نوعاً و غالباً متفاوت و معارض با آن چیزی خواهد بود که بر اذهان حاکم است. بنابراین همین تعارض یک سلسله موانع ارادی و غیرارادی، خودآگاه و ناخودآگاه و خواسته و ناخواسته پیش روی حرکت ما ایجاد می‌کند.

وی همچنین با اشاره مختصری به مخاطرات این راه تصریح کرد: از جمله خطراتی که می‌تواند جریان تولید علم اسلامی را تهدید کند، تلقی غلط از مفاهیم، مبانی و مبادی علم و نیز غایات و اهداف علم است. ما باید در بنیادها و مبادی موضع درست اتخاذ کنیم تا با دستیابی به چارچوب‌های صحیح بتوانیم احیاناً به قضایا و مسائل علمی صحیح و صائب نیز دست پیدا کنیم.

